

عدد خیر

۵/۱ درصد

معاون اقتصادی استاندار خراسان شمالی یکی از دستاوردهای استان را رشد ۶۲ درصدی تولید ناخالص داخلی عنوان کرد و گفت: نرخ بیکاری از ۹.۷ درصد در سال ۱۴۰۰ به ۵/۱ درصد در تابستان سال ۱۴۰۲ رسیده است. به گزارش تسنیم، ناصر فخر موحدی گفت: خراسان شمالی از حیث نرخ تورم سالانه در ۶ ماهه ابتدایی امسال ارتقا یافته و از رتبه ۴ در ابتدای سال به رتبه ۸ در پایان مهر ماه رسیده است.

۹۰۰۰۰ دانش آموز

معاون تربیت بدنی و سلامت اداره کل آموزش و پرورش کرمانشاه پیش‌بینی کرده که امسال ۹۰ هزار دانش‌آموز استان سفیر سلامت شوند. به گزارش ایسنا، علی امرایی با بیان اینکه امسال قرار شده است ۲۵ درصد دانش‌آموزان همه مدارس استان سفیر سلامت شوند، گفت: امسال از هر ۴ نفر دانش‌آموز استان، یک نفر سفیر سلامت خواهد شد.

۴۰۰ مگاوات

مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق خوزستان با بیان اینکه صرفه‌جویی برق تابستان امسال معادل ۲ واحد نیروگاه ۲۰ مگاواتی به پایداری شبکه برق کمک کرده است، گفت: تابستان ۱۴۰۲ مشترکان برق در حوزه خدمات این شرکت موفق به صرفه‌جویی ۴۰۹ مگاوات برق شده‌اند. به گزارش ایرنا، علی خدروی افزود: تابستان امسال ۱۴ مرتبه رکورد مصرف برق در خوزستان شکسته شده است.

۲۰۰۰۰ تن

مدیر امور باغبانی سازمان جهادکشاورزی مازندران گفت: صادرات مرکبات از استان به بیش از ۲۰ هزار تن رسید. به گزارش ایلنا، حسن رزاقی با بیان اینکه در کنار برداشت نارنگی، برداشت پرتقال هم در باغ‌های استان آغاز شده است، گفت: صادرات مرکبات از استان مازندران به ۲۰ هزار تن رسیده است.

خبر روز

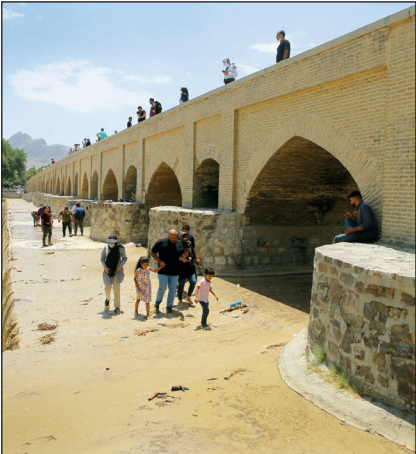
خروش زاینده‌رود در نصف جهان

زاینده‌رود اصفهان به جریان آبی که از زیر پل‌های تاریخی عبور می‌کند، معنا می‌یابد؛ رودخانه خروشان‌ی که مردم را زیر پل خواجو به وجد می‌آورد تا زیر آواز بزندان، آواز خوانی زیر پل خواجو یکی از سنت‌های مردم اصفهان محسوب می‌شود. البته در دهه‌های اخیر به‌دلیل برداشت‌های غیرمقنونی در بالادست زاینده‌رود، گاه و بی‌گاه و به‌ویژه در فصول گرم سال کمتر فرصت آواز خوانی در زیر پل خواجو دست می‌دهد چرا که دیگر خبری از رودخانه خروشان نیست و خشکی زاینده‌رود در هوایی که هنوز سرمای پاییزی را ندارد، نفس کلانشهر می‌انجامد.

چشم‌انداز زاینده‌رود بدون آب یا پل‌های تاریخی که هر چه از عمر این معماری‌ها می‌گذرد، پابرجا و استوارند، دلگیر است. برای همین، وقتی که در پاییز و زمستان سد زاینده‌رود باز می‌شود، جریان آب با خود زندگی می‌آورد؛ به نصف جهان، شهری که مردمان را در جای‌جای جهان متحیر می‌کند، درست مانند این روزهای اصفهان که رودخانه خروشان زاینده‌رود در تازگی می‌شود و به تلخکامی مردمان این

حالا عادت شده که زاینده‌رود همچون گذشته همیشه پرآب نباشد و این خشکسالی غریب در نصف جهان، گریبان زاینده‌رود و حدود ۲۰۰ هزار هکتار اراضی کشاورزی را که سیراب می‌کند، گرفته است. زاینده‌رود ۴۰۰ کیلومتری حالا به یک رودخانه سا جریان دورهای تبدیل شده که تماشای هر روز جریان آب این رودخانه به حسرت بدل شده و چشم‌انتظار روزهای خروشان زاینده‌رود هستند، مثل حالا که مردم نصف جهان به وجد می‌آیند و آنها را به بستر این رودخانه یا زیر پل خواجو می‌کشاند.

رودخانه‌ای که برای کشت غله کشاورزان شرق و غرب اصفهان جاری می‌شود و مبنای توزیع و تقسیم آب در سال زراعی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ را کمیته حقایقه‌ها مشخص می‌کند؛ چرا که سد زاینده‌رود نیاز به ذخیره‌سازی آب دارد و همانطور که وزارت نیرو اعلام کرده، ذخیره سد زاینده‌رود ۴۰۱ میلیون مترمکعب است.

راه‌آهن خواف- هرات، پل ارتباطی حوزه خزر به اروپا

حافظ سادات‌نژاد، مجری راه‌آهن خواف - هرات، قرار است در مدت ۶ ماه این خط تکمیل شود که با تکمیل آن، کشورهای حوزه دریای خزر به یکدیگر و از طریق روسیه به اروپا متصل می‌شوند. قرارداد ۱۷ میلیاردی با پیمانکار برای تکمیل خط، امضا شده است.

شگفتی در گورستان

برخی از آرامگاه‌ها در روستاهای کشور دیدنی‌اند

گزارش **راحله عبدالحسینی** روزنامه‌نگار

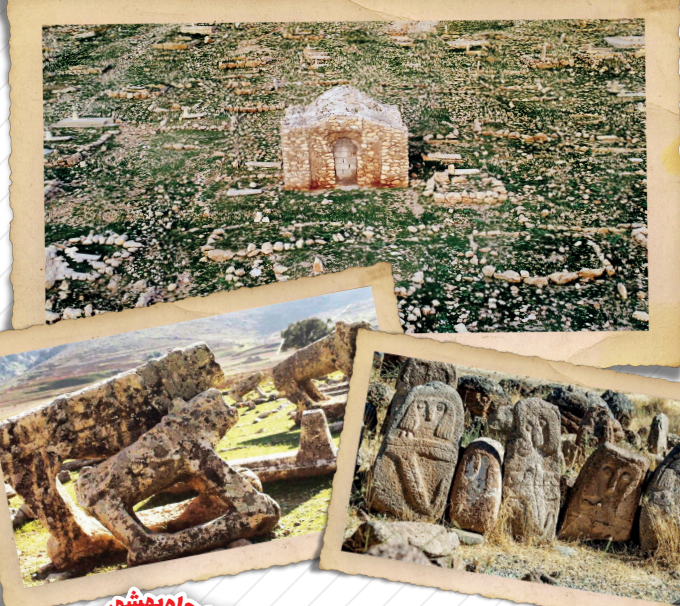
یکی از جاذبه‌های گردشگری که برای بازدید از آن باید راهی روستاهای گورستان‌های قدیمی است: گورستان‌هایی که به دلایل خاصی بازدید از آن با تعجب و شگفتی همراه است. گاهی افراد مشهوری که زیر خاک آرمیده‌اند موجب شسهرت گورستان می‌شوند و گاهی هم فضای منحصر به فرد یک گورستان، در گذر از روستاهای گوشه و کنار کشور به گورستان‌هایی که نوع سنگ قبرهای آن برگرفته از یک باور یا آیین محلی روستاست، سر زده‌ایم. برخی از این گورستان‌ها در قهرست آثار ملی ثبت شده است.

خراسان شمالی

گورستان روستای ترکمن‌نشین باغلق در راز و جرکلان خراسان شمالی با ویژگی‌های پیچیده‌اش به یک جاذبه گردشگری تبدیل شده و بیشتر افرادی که برای گردشگری راهی خراسان شمالی می‌شوند از این محل بازدید می‌کنند. گورستان، دور از روستا و بر فراز تپه قرار دارد به این دلیل که قبور و اموات حرمت دارند و نباید میزان شان زیر پا قرار بگیرد. تپه‌ای که برای گورستان در نظر گرفته می‌شود هم باید خاک‌رس داشته باشد. زمانی که یک ترکمن در این روستا از دنیا می‌رود، صاحبان عزاء، جنازه را روی «آتا‌قاجی» که از چوب درست شده، می‌گذارند و رو به قبله می‌خوابانند و نماز میت می‌خوانند. نکته جالب توجه در این گورستان چوب‌هایی است که به‌صورت عمودی مشخصات متوفی روی آن درج شده و به‌جای سنگ قبر استفاده می‌شود. اهالی روستا معتقدند این رسم از قدیم در روستا بوده و همچنان ادامه دارد. این رسم امروزه، این روستا و قبرستان‌های آن را به یکی از جاذبه‌های گردشگری استان خراسان شمالی تبدیل کرده است.

سیستان و بلوچستان

گورستان جن در روستای تیس بندر چابهار یکی از جاذبه‌های دینی سیستان و بلوچستان محسوب می‌شود. روستای تیس در بندر چابهار یک روستای ۲۵۰۰ ساله است که در زمان اسکندر مقدونی به آن تیس می‌گفتند که بعدها به تیس تغییر نام داد. در زبان بلوچ به این گورستان «جن سبط» می‌گویند. این گورستان سنگ قبرهای بسیار بزرگی که میان کوه‌ها و سنگ‌های بزرگ کنده شده‌اند، اهالی روستا این گورستان را متعلق به اجنه می‌دانند زیرا قبرهای بزرگی در دل کوه کنده شده‌اند و سر و صداهایی هم شب‌ها از آنجا شنیده می‌شود. بعضی دیگر مخالف این باور هستند و می‌گویند نیاکان مردم روستا از ترس گزند جانوران به مردگان خود، با ساختن زیاد سنگ‌ها می‌کنند تا به مردگان خود احترام بگذارند. بعضی دیگر هم معتقدند که این گودال‌ها محل جمع آوری آب در زمان‌های گذشته بوده است.

مازندران

گورستان روستای سفیدچاه بهشهر در مازندران هم در نوع خودش یک جاذبه گردشگری است. آهک موجود در خاک این قبرستان بسیار بالاست، به نوعی که رنگ خاک آن به سفیدی می‌زند. دلیل نامگذاری این گورستان سفید وجود همین خاک سفیدرنگ است. قبرستان سفیدچاه که در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده به دوره تیموریان می‌رسد و از نخستین گورستان‌های مسلمانان در ایران به شمار می‌آید. از اعتقادات جالب اهالی این روستا آن است که اگر در این قبرستان دفن شوند، جسد آنها سالم باقی می‌ماند یا هیچ آسیبی نمی‌بینند. بررسی‌ها نشان می‌دهد خاک این قبرستان دارای آهک بسیار است و اجساد در اینگونه خاک‌ها نسبت به بقیه انواع خاک دیرتر تجزیه می‌شوند. در این قبرستان از تخته سنگ‌های کوه‌های اطراف برای سنگ لحد استفاده می‌شود که این هم در دوام جسد مؤثر است و شاید به همین دلایل بوده که افراد مهم و سرشناس اطراف را در این قبرستان دفن می‌کردند. روی سنگ قبرها علاوه بر نقوش هندسی (دایره، مربع و مثلث) از عناصر نمادین از جمله آینه، سسره، دو کبوتر، انار و گل انار، خورشید و چلیپا نیز استفاده شده‌است.

راه‌اندازی پایانه کانتینری در راه‌آهن قم

غلامحسین دباغ تشریحی، مدیرکل راه‌آهن قم: پایانه کانتینری راه‌آهن قم در محل سکوی انبارهای عمومی گمرک این استان راه‌اندازی می‌شود. این طرح در رونق صادرات و واردات کالا به قم نقش مهمی خواهد داشت.

گلستان

در میان گورستان‌های عجیب روستاهای کشور، از قبرستان تاریخی خالد نبی به‌خاطر سنگ قبرهای مشهورش بیشتر نام برده شده. این قبرستان در ارتفاعات کوهستانی استان گلستان، کمی با فاصله از زیارتگاه خالد نبی، روی یکی از تپه‌های این منطقه با تندیس‌های سنگی بسیار زیادی قرار دارد. در این قبرستان انواع سنگ قبر وجود دارد. نوع اول، سنگ قبرهای استوانه‌ای بلند با وزنی زیاد، نوع دوم، سنگ قبرهای صلیبی شکل با صورتی دندیم‌کره و نوع سوم که تعدادشان از بقیه کمتر و به شکل شاخ قوچ است. برخی از روستاییان و ساکنان محلی باور دارند تندیس‌های بزرگ، نمایانگر مردانی هستند که کلاه بر سر و شال بر کمر دارند و تندیس‌های کوچک نیز نمایانگر زنانی هستند که دامن بر تن دارند. گفته می‌شود حدود ۶۰۰ سنگ قبر در این گورستان وجود دارد. گورستان باستانی خالد نبی از مناطق حفاظت‌شده میراث فرهنگی کشور است و سالانه بیش از ۱۰۰ هزار گردشگر ایرانی و خارجی از گورستان باستانی خالد نبی و مناظر و چشم‌اندازهای طبیعی اطراف آن بازدید می‌کنند.

اصفهان

سنگ قبرها و کتیبه‌های بالای قبور در گورستان قدیمی روستای طره در شهرستان نطنز این گورستان را عجیب و در عین حال دیدنی کرده است. اینطور که علی اکبر علی‌اصغری، پژوهشگر و مورخ می‌گوید این قبرستان حدود هزار سال قدمت دارد و نقوش متفاوت روی سنگ قبرهای عمودی نامتقارن این گورستان را دیدنی و باصفا کرده‌است. نوع چپش قبور در این قبرستان به شکل خاصی است به‌طوری که هر طایفه‌ای از اهالی روستا محل خاصی در قبرستان داشتند. روی سنگ‌قبرهای قدیمی عبارات مذهبی نامعلی، صلوات خاصه پیامبر (ص) و برای مرد مرحوم کلمه سعید و مرحومه سعیده نوشته شده است. علی‌اصغری ادامه می‌دهد: «علائم و نقاشی‌های روی سنگ قبرها زینت و معنا دارد. دایره‌های روبروی هم به‌معنای گردونه حیات، فرشتگان، گیاهان و درختان بیشتر به چشم می‌خورد. شانه یک طرفه برای سنگ قبر مردان و شانه دو طرفه برای سنگ قبر زنان حک می‌شد. اهالی روستا نقوش گیاه و درخت روی سنگ قبر ا مبارک می‌دانستند. برخی از اهالی هم که طبع شعر داشتند برای متوفی شعر اختصاصی می‌گفتند و روی سنگ قبر حک می‌شد.» به گفته او، سنگ‌های تراشیده از قسمت دیگر روستای طره به قبرستان آورده می‌شد.

خوزستان

گورستان شهسوار در روستای کپیهاد شهرستان ایذه که از آثار ثبت ملی شده کشور است، مهد شیرهای سنگی نامیده می‌شود. هر مجسمه نشانه شجاعت، دلآوری در شکار، تیراندازی و جنگ بوده است و مسورد جالب توجه درباره این مجسمه‌ها این است که بر سر مزار بزرگان قوم قرار می‌گرفت. اندازه این مجسمه‌ها به بازماندگان متوفی بر می‌گردد؛ آنان بر اساس دلآوری‌ها و رشادات‌های فرد متوفی اندازه خاصی انتخاب می‌کردند و روی سنگ قبر قرار می‌دادند. در روستاهای چهارمحل و بختیاری تا خوزستان در مناطق بختیاری‌نشین، شیرهای سنگی کوچک و بزرگی بر سر مزار چهره‌های ماندگار، سرشناس، کلاتر و بزرگ ایل از دوره افساربه‌و زندیه تاکنون دیده می‌شوند که به رسم و آیین ایل بختیاری مربوط است.

اردبیل

قبرستان ۴۰۰ هکتاری یتری در مشگین‌شهر یا عنوان گورستان انسان‌های بی‌دهان به این دلیل مشهور است که سنگ قبرهای این گورستان، نقش‌های یکتواخت از چهره انسان‌هایی هستند که دهان ندارند و کارشناسان دلیلی برای این نوع حکاکی پیدا نکرده‌اند. تعداد ۴۵۰ گور در این قبرستان شناسایی شده که کوچک‌ترین آنها ۳ متر و بزرگ‌ترین نیز ۸ متر است. گورهای این مکان از نوع کلان سنگی و گورکان بوده و یک بار باستانی و تپه‌ای مربوط به دوران اسلامی نیز در این مکان شناسایی شده است. سنگ‌نگاره‌های این گورستان از سنگ‌های محکم، استخوان حیوانات و فلزات سخت تشکیل شده‌اند و نقش‌هایی از بز کوهی، انسان در حالت‌های متنوع و چندین نقش نامشخص دیگر دیده می‌شوند.

رویداد

نخستین جشنواره گردشگری عشایر در آرامگاه حافظ

نخستین رویداد ملی گردشگری عشایر مقابل مجموعه فرهنگی، تاریخی آرامگاه حافظ در شیراز از صبح امروز (سه‌شنبه، ۲۲ آبان) فعالیت خود را شروع کرد. قرار بود این نمایشگاه از ۲۲ آبان آغاز به کار کند، اما به‌دلیل اینکه در روز افتتاحیه معاون وزیر جهاد کشاورزی هم حضور داشته باشد، یک روز تأخیر داشت. رئیس مطالعات اداره کل امور عشایر فارس در این باره به همشهری گفت: «جامعه عشایری کشور در زمینه گردشگری جذابیت‌هایی دارد و دلیل آن به زندگی در طبیعت برمی‌گردد. جامعه عشایری در زمینه جذب گردشگر موفقیت‌های بسیاری دارد و خانواده‌های عشایری در سال‌های گذشته توریست‌های خارجی بسیاری را پذیرا بودند و ما گردشگران فعالی در این حوزه داریم.» امیر بیات ادامه داد: «برای اینکه فرهنگسازی صورت بگیرد و در کنار پذیرایی از گردشگران، صنایع‌دستی جامعه عشایری را هم عرضه کنیم، تصمیم گرفتیم نخستین رویداد ملی گردشگری عشایر را در شیراز برگزار کنیم. در واقع با برگزاری این نمایشگاه در صدد هستیم تا فعالان حوزه گردشگری را شناسایی کنیم و بتوانیم تعاملات بیشتری با این فعالان داشته باشیم.»

ویژه‌برنامه‌های جشنواره

در این نمایشگاه ویژه‌برنامه‌هایی از عشایر تا گردشگری، در کتاب‌های گردشگری عشایر، عشایر و محیط زیست، اجرای برنامه‌های فرهنگی و هنری، آموزش و شناسایی فعالان عشایر و رونمایی از بسته‌های تور گردانی عشایر به نمایش درمی‌آید. بیات با تأیید این موضوع گفت: «یکی از سیاست‌های سازمان امور عشایر به‌عنوان متولی امور عشایر این است که در کنار اقتصاد مبتنی بر دامداری، از شغل‌های دیگر جامعه عشایری همچون فروش محصولات داروهای گیاهی و صنایع‌دستی حمایت کند. در عین حال، یکی از مباحث مهم جامعه عشایری در حوزه اقتصادی جذب گردشگر است.»

تشکیل میز ملی گردشگری در فارس

رئیس مطالعات اداره کل امور عشایر فارس عنوان کرد: «بر همین اساس، در وزارت میراث فرهنگی، میز ملی گردشگری عشایر تشکیل شد. از آنجا که فارس بیشترین جمعیت عشایر را در اختیار دارد و به‌عنوان یکی از قطب‌های مهم عشایری محسوب می‌شود، میز ملی گردشگری عشایر در فارس تشکیل شد. به همین دلیل، نخستین نمایشگاه ملی گردشگری عشایر در استان فارس در حال برگزاری است. در جریان این نمایشگاه، یکسری برنامه‌های هنری و فرهنگی و آموزشی هم تدارک دیده شده است.» گروه‌های عشایری از فارس، چهارمحل و بختیاری، کهگیلویه و بویراحمد، کرمان و خوزستان در این جشنواره حضور دارند تا ظرفیت‌های عشایری این استان‌ها در معرض دید علاقه‌مندان قرار گیرد. این جشنواره ۱۲ به پایان می‌رسد.

راه‌های جایگزین برای معیشت

پیش از این، سیاوش احمدی میرقاند، سرپرست سازمان امور عشایر به همشهری گفته بود، تولیدات جامعه عشایر عمدتاً مبتنی بر محصولات دامی است، اما با اتفاقاتی که در سال‌های اخیر رخ داده؛ مانند خشکسالی، روی پایداری محصولات دامی اثر منفی گذاشته است و به همین دلیل سازمان امور عشایری با ایجاد راه‌های جایگزین برای تأمین درآمد و معیشت عشایر طرح‌هایی را اجرا کرده است. یکی از این راه‌های جایگزین، گردشگری عنوان شده بود. براساس این طرح که میز گردشگری عشایر در استان آن تشکیل شده و جشنواره گردشگری عشایر هم به همین منظور برپا شده، ایجاد درآمد جایگزین برای عشایر از طریق گردشگری جامع‌محور خواهد بود. در گردشگری جامع‌محور در کنار آموزش جامعه محلی و همچنین تدوین منشور اخلاقی و فرهنگی برای گردشگران، آنها به متن جامعه عشایری برده می‌شوند و در این حضور، در تولید فرآورده‌ها هم مشارکت خواهند داشت و در واقع یک گردشگری تجربه‌گرا اتفاق می‌افتد. در پروژه گردشگری جامع‌محور که می‌تواند بین چند ساعت یا چند روز در مسیر کوچ، اتراقگاه‌ها، میان‌بندها، بیلاقی و ششلاق اتفاق بیفتد، بخش اصلی مسود و درآمد گردشگری به خانوارهای عشایر می‌رسد.

آیین رونمایی از میز ملی گردشگری عشایری کشور ۱۴ اردیبهشت امسال با حضور مدیرکل دفتر توسعه گردشگری داخلی وزارت میراث‌فرهنگی برگزار شده بود. مدیر میز ملی تخصصی گردشگری عشایر فارس در این آیین گفته بود که ایران با داشتن تنوع بزرگ زبستی و اقوام مختلف، ظرفیت خوبی در زمینه گردشگری عشایر دارد و ضرورت دارد در گاه بین‌المللی راه‌اندازی شود و برای تخصصی کردن باید یکپسج‌های تخصصی برنلمه‌بزی شود. به گفته اسماعیل خسروانی، هدف از طرح میز ملی، برندسازی جهانی است؛ زیرا اگر توریست و گردشگری نباشد، اقتصادی هم نخواهد بود. پیش از این، تشکل‌های عشایر رایزنی با افراد داوطلب و علاقه‌مند را در مسیر توسعه گردشگری عشایر آغاز کرده‌اند و فعلاً یک مسیر گردشگری به‌صورت پایلوت در چهارمحل و بختیاری انتخاب شده است که برای دوره بیلاقی در ابتدای سال ۱۴۰۲ آغاز به کار کرد.